

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

Bakom prostitutionen finns en kvinna i nöd

En kvalitativ studie om organisationers arbete för att stödja och skydda kvinnor i gatuprostitution

Socionomprogrammet

Kandidatuppsats, HT 2012

SQ1562 Vetenskapligt arbete i socialt arbete, 15 hp

Författare: Therese Pettersson & Mari Wiklander

Handledare: Ing-Marie Johansson

Abstract

Göteborgs Universitet
Institutionen för socialt arbete
C-uppsats Hösttermin år 2012

Titel: Bakom prostitutionen finns en kvinna i nöd. - En kvalitativ studie om organisationers arbete för att stödja och skydda kvinnor i gatuprostitution.

Författare: Therese Pettersson & Mari Wiklander

Nyckelord: Gatuprostitution, kvinnan, stöd och skydd, organisation, lagstiftning

Denna studie åsyftar till att undersöka vilket stöd och skydd som idag erbjuds av organisationer för kvinnor med erfarenhet av gatuprostitution i Göteborgs och Stockholms stad.

Under studien kontaktades fyra organisationer som arbetar med inriktning för kvinnor i prostitution, två i Göteborg och två i Stockholm. Vi har undersökt två kommunala och två frivilliga organisationer för att se huruvida deras arbete kompletterar varandra, till förmån för att hjälpa och stödja kvinnor i prostitution.

För att kunna undersöka vilket stöd och skydd som erbjuds för kvinnor i prostitution, kommer vi i studien undersöka den rådande lagstiftningen i Sverige angående köp av sexuella tjänster. Vi har även undersökt USA:s lagstiftning i de stater där både köparen och säljaren av sexuella tjänster kriminaliseras. Genom att undersöka den juridiska aspekten av två olika lagstiftningar, åskådliggör denna studie på hur situationen för kvinnor i prostitution påverkas utav ett lands lagstiftning.

I studien presenteras även en tidigare forskning med de stödinsatser som kvinnor i prostitution själva anser sig ha, samt vilka stödinsatser som bör utvecklas för att stödja och skydda denna målgrupp. Ytterligare rör en tidigare forskning vikten av samarbeten mellan organisationer.

Vi kommer försöka förklara den situation kvinnor i prostitution lever i, utifrån teorierna Radikalfeminism och Empowerment.

De insatser som idag finns förfogande för kvinnor i prostitution i Göteborg och Stockholm är uppsökande arbete, samtalsbehandling, samt viss möjlighet till kontakt med andra myndigheter som exempelvis läkare. Organisationernas insatser är av stor betydelse, men vad som däremot har framstått av denna studie är att stödet till kvinnor i prostitution är mycket bristfälligt. Vi har även sett att det är brister i samarbetet mellan organisationer som arbetar

med målgruppen, och att det följaktligen påverkar kvinnor i prostitution negativt.

Ett återkommande begrepp under analysens process är ordet makt. Studiens resultat visar att prostitution är nära sammankopplat med männens makt i samhället.

Förord

Denna undersökning har från början skapat mycket tankar och känslor hos oss. Dessa känslor har varit en blandning av sorg, uppgivenhet och frustration över hur kvinnor i prostitution idag behandlas. Vi har än mer insett att problemen är av dold karaktär, vilket resulterar i att man lätt kan fastna i tankar om alla de brister som finns.

Av alla de människor vi träffat som arbetar med dessa marginaliserade kvinnor, kan vi glädjas åt de eldsjälar som brinner för att hjälpa kvinnor i prostitution. Det är ni som gör att vi finner styrka om att det finns hopp till att hjälpa kvinnor med erfarenhet av prostitution. Vi kan inte annat än önska att fler personer kunde ha liknande inställning till kvinnor som befinner sig i prostitution. En av de vi träffade uttryckte följande:

“Och de vet att vi älskar dem. Vi föraktar dem inte, för det ser de på oss.”

Vi kommer för alltid bära med oss de erfarenheter vi vunnit, och hoppas själva på att en dag kunna bli en hjälpare hand för kvinnor i prostitution.

Vi vill framföra ett tack till vår handledare Ing-Marie Johansson som väglett oss under uppsatsens gång samt bidragit med kunskap och idéer!

Tack!

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
1.1 Syfte	8
1.2 Frågeställningar	8
1.3 Förförståelse.....	8
1.4 Begreppsdefinition.....	8
1.4.1 Prostitution.....	8
1.4.2 Stöd och skydd.....	9
2. Bakgrund och Sveriges lagstiftning	10
2.1 Prostitutionens historia	10
2.2 Lagen om köp av sexuella tjänster	11
3. Forskningsmetod och genomförande.....	12
3.1 Val av forskningsmetod	12
3.2 Områdesavgränsning	12
3.3 Urval	13
3.4 Stödverksamheter i Göteborg	13
3.4.1 Prostitutionsgruppen i Göteborg.....	14
3.4.2 Rosenlundstödet i Göteborg	14
3.5 Stödverksamheter i Stockholm.....	14
3.5.1 Prostitutionsenheten i Stockholm	14
3.5.2 St:a Clara Kyrka i Stockholm.....	14
3.6 Litteratursökning	15
3.7 Kodning av materialet.....	15
3.8 Validitet och Reliabilitet	15
3.9 Etiska reflektioner	16
4. Datainsamling	18
4.1 Intervjuernas utformning och tillvägagångssätt	18
4.2 Observation	19
5. Teorier	20

5.1 Radikalfeminism.....	20
5.2 Empowerment.....	22
6. Tidigare forskning.....	23
6.1 Stöd och skydd för kvinnor med erfarenhet av prostitution.....	23
6.2 Lagen om köp av sexuella tjänster i Sverige.....	25
6.3 USA's kriminalisering av både sexköpare och sexsäljare.....	27
6.4 Samarbete.....	28
7. Resultat & Analys.....	29
7.1 Arbetet för kvinnor i prostitution i Göteborg.....	29
7.1.1 Stöd och skydd för kvinnor med erfarenhet av prostitution.....	29
7.1.2 Samarbeten.....	30
7.1.3 Organisationens reflektioner kring lagen om köp av sexuella tjänster.....	31
7.1.4 Kvinnans utsatthet i prostitution.....	32
7.1.5 Kommunal organisation & Frivillig organisation.....	33
7.1.6 Respondenternas utopi gällande stöd och skydd för kvinnan i prostitution.....	34
7.2 Arbetet för kvinnor i prostitution i Stockholm.....	35
7.2.1 Stöd och skydd för kvinnor med erfarenhet av prostitution.....	35
7.2.2 Samarbeten.....	36
7.2.3 Organisationens reflektioner kring lagen om köp av sexuella tjänster.....	37
7.2.4 Kvinnans utsatthet i prostitution.....	38
7.2.5 Kommunal organisation & Frivillig organisation.....	40
7.2.6 Respondenternas utopi gällande stöd och skydd för kvinnan i prostitution.....	40
8. Sammanfattning.....	42
9. Slutdiskussion.....	43
10. Litteraturförteckning.....	46
11. Bilagor.....	49
11.1 Bilaga 1-Intervjuguide.....	49

1. Inledning

Klockan är 23.50 en torsdagskväll i november. Vi har precis anlänt, och går runt i ett tomt och ödsligt Rosenlund. Vi förvånas av att det enbart verkar vara vi två som rör oss i området, med undantag för alla taxibilar som cirkulerar. På bara några sekunder försvinner det lugna och ödsliga i Rosenlund, och en skåpbil stannar till i hopp om att vi tillhör dem som säljer sexuella tjänster. I samma veva dyker kvinnor upp från ingenstans och går gåendes upp och ned för gatan. Samtidigt ser vi betydligt fler cirkulerande bilar med ensamma män i, som saktar in, stannar bilen och kommer tillbaka lite senare.

Bara under cirka en timmes observation en torsdagskväll i Rosenlund, har vi både upplevt och förstått att det är någon form av olaglig handling som bedrivs. Trots att det för oss var uppenbart att det handlar om prostitution är detta något vi inte kan bevisa.

Idag har var tionde man i Sverige någon gång köpt sex. Varje fredagskväll runt Malmskillnadsgatan i Stockholm, rör det sig cirka trehundra kvinnor med erfarenhet av prostitution, som erbjuder sina tjänster till män som cirkulerar runt platsen. Dessa kvinnors vardag består av hot, våld och en utsatthet som många människor aldrig kan förstå. Prostitutionen i Sverige är något som för varje år ökar, och ändå är det ingen som riktigt vill ta tag i problemet. Frågan är vad som idag görs för kvinnor i prostitution i Sveriges två största städer, Göteborg och Stockholm, för att ge dessa utsatta kvinnor det stöd och skydd som behövs?

Vi upplever att prostitution idag är ett dolt problem som det inte talas om så mycket i samhället. Även under vår socionomutbildning är detta något som inte diskuterats eller ägnats något större utrymme. Emellanåt kan vi höra det debatteras i media då någon högt uppsatt person eller en större liga åkt fast, och sporadiskt skrivs en artikel om hur samhället blundar för utsatta kvinnor i prostitution. Men hur mår egentligen dessa kvinnor och hur ser deras vardag ut? Men framförallt, vilken hjälp och vilket stöd och skydd erbjuds dessa kvinnor? Det har vi varken läst, eller hört någonting om.

Trots att prostitution idag ökar, och att trafficking blir allt vanligare, blundar man för problemet. Dagens politiker i parlamentet säger sig inte se ett samband mellan trafficking och prostitution (ROKS, 2012). Denna syn förklarar Prostitutionsgruppen Göteborg, beror på att politikerna anser att kvinnor som är utsatta för trafficking är offer, medans kvinnor i prostitution utför samma handlingar på frivilligt initiativ. Därför görs ingen koppling mellan trafficking och prostitution. Med tanke på dagens situation är det dags för politikerna att ta problemen kring prostitution på allvar.

1.1 Syfte

Syftet är att göra en kvalitativ studie för att se hur organisationer arbetar för att stödja och skydda kvinnor med erfarenhet av gatuprostitution i Göteborg och Stockholm idag. För att få en vidare förståelse av vilket arbete som bedrivs för kvinnor i gatuprostitution, har vi valt att intervjua en kommunal och en frivillig organisation i vardera stad.

Syftet är: Vårt syfte är att göra en studie om Göteborgs och Stockholms arbete för kvinnor i prostitution, med avseende på vilket stöd och skydd som erbjuds.

1.2 Frågeställningar

- Hur arbetar verksamheter mot gatuprostitution i Stockholm respektive i Göteborg för att stödja och skydda kvinnor som är eller har varit involverade i gatuprostitution?
- Hur ser respondenterna kring samarbeten?
- Hur upplever de professionella aktörerna att lagen om köp av sexuella tjänster hjälper och skyddar målgruppen?
- Hur ser respondenterna på kvinnans utsatthet i gatuprostitution?

1.3 Förförståelse

Ingen av oss har sedan tidigare någon djupare kunskap om prostitution, och detta grundar sig bland annat att vi inte fått någon utbildning i ämnet, och inte heller träffat på någon kvinna med erfarenhet av prostitution. Visst vet vi att prostitution finns och att det handlar om två parter, en köpare och en säljare, där sexuella tjänster erbjuds till ersättning. Vi vet även att det är ett utbredd problem världen över, men utöver denna fakta har vi inte kommit i kontakt med ämnet. Vi har sedan tidigare kunskap om var gatuprostitutionen bedrivs i Göteborg, och har även förstått att trafficking är något som blir allt vanligare världen över.

1.4 Begreppsdefinition

För att klargöra vad vi avser när vi nämner vissa ord, har vi valt att göra en begreppslista.

1.4.1 Prostitution

Vi tycker det är viktigt att redogöra vår syn på ordet prostitution. Ordet prostitution i sig är inget nytt ord för oss, men betydelsen av det är däremot inget som vi tidigare ägnat en djupare tanke på. När vi i uppsatsen benämner prostitution, syftar vi på en kvinna som säljer sin kropp och erbjuder sexuella tjänster i form av analsex, oralsex och vaginalsex till en man för pengar.

Vi avstår från att skriva “*en prostituerad kvinna*” då det inte är någonting man är utan något man blir av någon annan, och kommer därför istället att skriva “*en kvinna som har erfarenhet av prostitution*” eller “*en kvinna i prostitution*”.

I arbetet kommer vi även att nämna ordet trafficking, då det är ett centralt begrepp vid en undersökning gällande prostitution. Nationalencyklopedin (NE) beskriver ordet trafficking som ett samlingsnamn för den handel som sker över länder olagligt. I detta arbete kommer begreppet trafficking att avse de fall där ändamålet av handeln är av sexuell karaktär, så kallad sexslavhandel. Inom trafficking är hallick ett återkommande begrepp.

Nationalencyklopedin (NE) förklarar en hallick som en person som försörjer sig på en prostituerad person.

1.4.2 Stöd och skydd

I studien vid tal om stöd och skydd, syftar vi på vilka insatser organisationer kan erbjuda kvinnor i prostitution som grupp men även som individ. Med stöd avser vi bearbetande samtal, praktisk stöttning samt information och rådgivning.

2. Bakgrund och Sveriges lagstiftning

Nedan följer en kort beskrivning om prostitutionens historia samt en utskrivning av Sveriges lagstiftning om köp av sexuella tjänster.

2.1 Prostitutionens historia

Prostitution är och har alltid varit en omdebatterad fråga som berör begreppen kön, makt och sexualitet (Socialstyrelsen, 2011).

Kajsa Ekis Ekman (2010) benämner prostitution som världens äldsta yrke. När prostitutionen exploderade i Europas städer för hundra år sedan sades det vara nödvändigt för civilisationen och betraktades som naturligt (ibid.). Ekis Ekman (2010) förklarar att man såg kvinnor i prostitution som biologiskt underlägsna. Trots att prostitution ansågs vara normalt, menade man på att kvinnor i prostitution inte var som andra utan de var av en annan ras (ibid.). Holmström (2008) beskriver att mellan åren 1847 - 1918, hade Sverige en kommunalt reglerad prostitution i en rad svenska städer, där bland annat Stockholm kan nämnas. Detta innebar att kvinnor skrevs in i register som "offentliga kvinnor", med anledning till att lättare kunde ha uppsikt över kvinnor i prostitution (ibid.).

Ekis Ekman (2010) konstaterar att prostitutionen idag har blivit en stor business världen över. Vidare försätter hon (ibid.) med att berätta att International Labour Organization (ILO) 1998 rekommenderade andra länder att legalisera prostitutionen i syfte om att få ta del av intäkterna. Detta implementerade Holland, Tyskland, Nya Zeeland samt delar av Australien, medans Sverige och Norge istället försökte motarbeta prostitutionen genom att kriminalisera sexköparen (ibid.). Enbart i Tyskland säger Ekis Ekman (2011) att prostitutionsindustrin innefattar 1,2 miljoner manliga köpare varje dag, och cirka 400 000 kvinnor som säljer sexuella tjänster, en industri som uppskattas vara värd sex miljarder euro årligen. Kvinnor levereras till prostitutionen via maffian, och oavsett vad som oftast hävdas är sexhandeln ett könat fenomen, där kvinnor och unga flickor säljs till män (ibid.).

Enligt Holmström (2008) har Sverige sedan 1970 utfört ett flertal statliga utredningar och kartläggningar om prostitutionen i Sverige. Syften med den senaste studien var att undersöka kommuners och polisdistriktets kännedom om prostitution i Sverige (ibid.). Vad Holmström (2008) konstaterar genom studien är att prostitution inte enbart är en problematik som hör till storstäderna, utan finns utbrett i de flesta städer.

2.2 Lagen om köp av sexuella tjänster

För att underlätta läsandet och förståelsen av studien, har vi valt att skriva ut den rådande lagstiftningen kring prostitution. Lagen kommer att diskuteras närmare längre fram i studien. Nedan följer Brottsbalkens 6 Kap, 11§ som rör lagen om köp av sexuella tjänster.

“Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, skaffar sig en tillfällig sexuell förbindelse mot ersättning, döms för köp av sexuell tjänst till böter eller fängelse i högst ett år.

Vad som sägs i första stycket gäller även om ersättningen har utlovats eller getts av någon annan”. Lag (2011:517)

3. Forskningsmetod och genomförande

I detta avsnitt avser vi behandla metodens olika delar, som bland annat studiens urval, studiens brister och etiska reflektioner.

3.1 Val av forskningsmetod

Respondenterna som medverkat i studien består av två organisationer i Göteborg samt två organisationer i Stockholm. Avsikten är även att se hur man arbetar för att stödja och skydda kvinnor i gatuprostitution i en kommunal samt en frivillig organisation i båda städerna.

Vi använder oss av en kvalitativ forskningsmetod, då vi precis som Bryman (2011) anser att vikten i studien ligger på ord istället för på siffror. Kvale & Brinkmann (2009) skriver, att genom samtal med människor får vi kunskap och insikt om deras tankar och erfarenheter. Detta är vår avsikt, och för att på bästa sätt få en insikt i hur organisationerna arbetar för kvinnor i gatuprostitution, genomförs samtalsintervjuer.

Då arbetet för kvinnor i prostitution i Sverige är ett avgränsat område anser vi att samtal ger en djupare och bredare bild av verkligheten.

Vi har under skrivningsprocessen inte haft någon teori i åtanke som vi vill testa på empirin, utan teorier och begrepp har växt fram under processens gång. Denna tankeprocess stämmer in under det induktiva perspektivet. I en induktiv metod utgör teorin istället resultatet av en studie (Bryman, 2011). Den induktiva forskningsmetoden utgår även från ett få antal personer, och kopplar det sedan till alla (Thomassen, 2008).

3.2 Områdesavgränsning

Prostitution är ett mångfacetterat begrepp, och vi har därför valt att avgränsa oss för att få en djupare kunskap och förståelse. Fokus i studien kommer att vara på den så kallad heterosexuella gatuprostitutionen, där kvinnor säljer sexuella tjänster till män. Vi är medvetna om att det sker andra former av prostitution, men vi har valt att endast fokusera på den angivna gruppen. Vi inriktar oss på kvinnor över arton år som befinner sig i gatuprostitution i Göteborg och Stockholm. Vi kommer alltså inte uppehålla oss vid minderåriga involverade i prostitution.

Mycket av prostitutionen har idag förflyttats till internet och den så kallade inomhusprostitution har ökat. För att kunna genomföra uppsatsen har vi även fått välja bort dessa områden.

Malmö är en stad som också har en utpräglad gatuprostitution precis som Göteborg och Stockholm. Dock finns de inte representerade i denna studie, då undersökningen skulle bli för omfattande för den angivna tidsramen.

3.3 Urval

Vi har valt att arbetat med målstyrda urval som innebär att man väljer ut enheter som är kopplade till det forskningsområde och forskningsfrågor man utformat (Bryman, 2011). För att finna de organisationer som var lämpade för vår uppsats, började vi med att Googla på ord som prostitution och organisation. Via Google fann vi organisationer som via deras hemsida påstods på något sätt arbeta med prostitution, och valde då att kontakta dessa via mail. Vi kontaktade 36 olika organisationer, alltifrån kommunala till frivilliga organisationer. Dock visade det sig efter vidare kontakt, att många av dessa organisationer inte arbetade direkt med att stödja och hjälpa kvinnor i prostitution, och föll då utanför vår studie. Av den anledningen har vi fått fram ett ganska lågt antal relevanta organisationer, och som uttalat arbetar för kvinnor med erfarenhet av prostitution. Detta gjorde urvalet blev begränsat.

Dock hade vi oerhörd tur, då de personer och organisationer som vi fick möjlighet att intervjua var de som i huvudsak intresserade oss mest, då deras fokus ligger på att stödja och hjälpa kvinnor i gatuprostitution. Slutresultatet blev fem inbokade och genomförda intervjuer, varav två av dem var kommunala organisationer, och tre var frivilliga organisationer. En utav dessa fem organisationer visade sig dock inte bedriva ett arbete som de utsade sig för att göra, då de i huvudsak inte arbetade med kvinnor med erfarenhet av gatuprostitution. Detta gjorde att vi valde att utesluta denna intervju från vår studie.

Vi hade tankar på att kontakta polisen för att få deras syn representerad i undersökningen, men valde efter närmare eftertanke att avstå från detta, då vårt intresse ligger i det nära arbetet för stöd och skydd för kvinnor med erfarenhet av gatuprostitution. Vi tror inte att polisen hade kunnat bidra med någon djupare förståelse till vårt syfte, eftersom att deras arbete snarare går ut på att ta fast lagbrytaren, det vill säga sexköparen, istället för att fokusera på kvinnorna, och vilket stöd och skydd som kan ges till dem.

En kontakt med Pierette Pape, som arbetar för European Women's Lobby, inleddes för att få vidare information huruvida Sverige kan utveckla lagen i förmån till bättre skydd för kvinnor i prostitution. Dock var detta ingenting vi gick vidare med då vi ansåg att det skulle bli för inriktat på juridik.

3.4 Stödverksamheter i Göteborg

Nedan följer en beskrivning av de organisationer som medverkat i studien från Göteborg.

3.4.1 Prostitutionsgruppen i Göteborg

I Göteborg har vi intervjuat den kommunala organisationen Prostitutionsgruppen.

Prostitutionsgruppen har en uppsökande grupp som rör sig ute på Rosenlund. Vidare har de en person som ansvarar för prostitution på internet, och en annan som arbetar med människohandel för sexuella ändamål. Prostitutionsgruppen har även två personer som arbetar med samtalsbehandling.

3.4.2 Rosenlundstödet i Göteborg

I Göteborg har vi intervjuat en frivilligorganisation vid namn Rosenlundstödet.

Rosenlundstödet går idag ut varje fredag i Göteborg, och med sig har de varm choklad och bullar. Rosenlundstödet primära uppdrag är att dela ut kondomer till kvinnor i prostitution, då de anser att det är kvinnornas största behov i dagsläget.

3.5 Stödverksamheter i Stockholm

Nedan följer en beskrivning om de organisationer som medverkat i studien från Stockholm.

3.5.1 Prostitutionsenheten i Stockholm

Prostitutionsenheten i Stockholm är en kommunal organisation. De bedriver ett uppsökande arbete som både rör sig ute på Malmskillnadsgatan, men även bland annat via nätet och arbetar stöttande vid kontakt med exempelvis migrationsverket. Vidare arbetar de även för att motverka prostitution inom hotell och taxiverksamheten. På enheten arbetar två och en halv samtalsbehandlare samt en koordinator som arbetar med människohandelsfrågor som rör sexuella ändamål.

Utöver dessa tre områden finns två verksamheter som är kopplade till Prostitutionsenheten, som kallas för KAST och Spiralprojektet. KAST, köpare av sexuella tjänster, arbetar med personer som har köpt sex. Spiralprojektet erbjuder möjligheten till att få träffa en barnmorska, tre läkare samt en kvinnlig psykiatriker. Spiralprojektet är inte endast till för dem med erfarenhet av prostitution.

3.5.2 St:a Clara Kyrka i Stockholm

Inom den frivilliga sektorn har vi intervjuat St:a Clara Kyrka i Stockholm. Varje fredagskväll går de ut på Malmskillnadsgatan, och med sig har de diverse ät och drickbara saker, samt varma plagg som vantar, mössor och dylikt som de delar ut till kvinnor. Utöver detta, delar de även ut sanitetsartiklar. Respondenten från St:a Clara Kyrka har bedrivit detta arbete i 16 år, och befinner sig på Malmskillnadsgatan varje fredag från cirka 21.00 till 04.00.

3.6 Litteratursökning

Under vår sökprocess efter litteratur, har vi främst använt oss av Göteborgs Universitetsbibliotek. Vi blev hänvisade att kolla upp databasen KVINNSAM, samt rekommenderade av vår handledare att leta upp en tidigare gjord kartläggning över prostitutionen i Göteborg, Stockholm och Malmö. Information och artiklar söktes om kvinnor i prostitution som publicerats i tidningen Socionomen. Ytterligare bokade vi tid med en bibliotekarie på Centralbiblioteket för att få hjälp med att finna relevant forskning kring vårt valda område. Vi har hittat litteratur genom Göteborgs Universitets olika databaser, Social abstracts och ProQuest samt genom att göra en internationell och nationell sökning på egen hand via Google. Vi har även funnit böcker via Gunda. Genom dessa sökningar har vi funnit olika forskningsrapporter, böcker och artiklar till underlag för studien.

3.7 Kodning av materialet

Vi utgår från en innehållsanalys vilket innebär att man kategoriserar och analyserar innehållet av intervjutexterna (NE), och kommer därmed att göra en tolkning av det som uttryckligen sägs. Kvale och Brinkmann (2009) skriver om meningskodning som en del av tillvägagångssättet vid en användning av en innehållsanalys. Det innebär att man kopplar en textdel till ett nyckelord för att enklare kunna dra slutsatser (ibid.). Genom att lyfta ur det väsentliga materialet, försökte vi finna vad respondenten egentligen pratade om samt om det var några ord som återkom i textavsnittet.

Meningskodning för oss innebar att vi lättare kunde organisera det insamlade datamaterialet genom att skapa huvudrubriker utav nyckelord. Vi sorterade in stycken från intervjuerna i huvudrubriker som till mestadels kom från vår intervjuguide. Exempelvis hade vi ett tema i intervjuguiden som hette samarbete. När vi läste texten, fann vi att Rosenlundstödet sa: "Samarbete är alltid viktigt. Gynnar alltid enskilda individer i längden." Detta är ett tydligt utlåtande om samarbete, varpå detta stycke hamnade under rubriken med samma namn.

Det kom att te sig så att vi under vissa tillfällen fick flytta stycken mellan rubriker, av den anledningen att innehållet gjorde sig bättre under en annan rubrik.

3.8 Validitet och Reliabilitet

Att säkerställa validiteten förklarar Bryman (2011) handlar om hur man observerar och identifierar de man utgör sig för att mäta. Att den undersökning man gör är trovärdig, är en viktig del i att skapa en bra uppsats (ibid.). Att en uppsats är trovärdig i andras ögon, betyder att validiteten är säkerställd (ibid.) För att kunna göra detta, har vi försökt intervjua organisationer som är ledande inom arbetet mot gatuprostitution, för att få den mest

trovärdiga bilden. Vi har även valt att intervjua fyra organisationer, för att än mer kunna säkerställa validiteten.

Reliabilitet rör frågan om huruvida den undersökning som görs är trovärdig (Bryman, 2011). Bryman (2011) menar på att man ska ställa sig frågan om resultatet hade blivit detsamma om undersökningen gjordes om. Med tanke på att prostitution idag är ett så pass dolt problem, så finns det inte många organisationer som arbetar för att hjälpa och stödja kvinnor i prostitution. Detta tillsammans med det faktum att de vi intervjuat står för det största arbetet mot prostitution i Sverige idag, gör att vi anser att vår forskning har en stor reliabilitet och om vi hade gjort om den, hade vi fått samma resultat.

Vid intervjutillfällena användes en diktafon för att försäkra oss om att inte missa någon information samt för att undvika eventuella missförstånd och på så vis öka studiens reliabilitet.

3.9 Etiska reflektioner

Respondenterna tillfrågades om hur de såg på sin anonymitet samt vilka krav de hade på detta. I samtal med respondenterna önskade en av våra informanter att få vara anonym. Därmed beslutade vi att ingen av de medverkade skulle namnges. Vi kommer att benämna respondenterna från organisationerna följande:

- Respondenten från Prostitutionsgruppen i Göteborg kommer att benämnas som *Prostitutionsgruppen*.
- Respondenten från Rosenlundstödet kommer att benämnas *Rosenlundstödet*.
- Respondenten från Prostitutionsenheten i Stockholm kommer att benämnas som *Prostitutionsenheten*.
- Respondenten från St:a Clara Kyrka kommer att benämnas som *St:a Clara Kyrka*.

Märk väl att det för läsaren är av stor vikt att skilja på Prostitutionsgruppen och Prostitutionsenheten och vilka städer de representerar.

Vid första kontakten med de utvalda organisationerna, presenterades syftet med vår studie för att ge dem möjligheten att ta ställning till ett deltagande eller ej. Bryman (2011) skriver om samtyckeskravet som innefattar frivilligheten till att medverka i undersökningen, samt att de involverade ska få fullständig information om syftet med undersökningen och dess

upplägg. Vi valde även att skicka våra färdigställda transkriberingar för att ge respondenterna en möjlighet att läsa och komma med invändningar om så önskades.

4. Datainsamling

Innan intervjuernas genomförande bad vi att få ta del av de kommunala organisationernas styrdokument, för att få en bättre uppfattning samt för att kunna ställa mer relevanta frågor kring deras arbete. Vid förfrågningen fick vi av Prostitutionsgruppen i Göteborg till svar att deras styrdokument var interna, och kunde därmed inte ges ut. Av Prostitutionsenheten i Stockholm fick vi en internetlänk med information om att själva söka efter styrdokumentet via länken. Dock kunde vi med den kunskap vi besitter, ej finna dessa dokument via den angivna länken.

4.1 Intervjuernas utformning och tillvägagångssätt

Vi har valt att använda oss av Brymans (2011) så kallade semistrukturerad intervjumetod, och därmed göra en intervjuguide med frågor. Vår intervjuguide innehöll cirka tjugo frågor och dessa frågor var indelade under olika rubriker. För att intervjun skulle bli så naturlig som möjligt, delade vi upp frågorna mellan oss, där en av oss tog alla frågor under en och samma rubrik. Bryman (2011) nämner att det är en fördel att kunna fråga vidare och avvika från den redan färdigställda intervjuguiden (*ibid.*), vilket var något vi kom att göra under intervjuerna.

Kvale & Brinkmann (2009) är förespråkare för en icke-standardiserad intervju som innebär att strukturen på intervjun inte är helt fasställd. Att strukturen inte är helt given, är något vi tycker är viktigt för samtalets utformning. Dessutom är denna metodstrategi av stor vikt då våra respondenter jobbar mot samma mål, men tillvägagångssättet för att uppnå dessa mål ser olika ut, och då är det viktigt att varje upplägget vid varje intervju inte måste vara detsamma. Vår tanke med detta var att fånga upp det specifika i deras arbete samt att ta del av deras unika erfarenheter kring arbetet för kvinnor med erfarenhet av prostitution, därav vårt val av en icke standardiserad metod.

Som Kvale & Brinkmann (2009) skriver, är konsten att intervjua något man lär sig genom att genomföra intervjuer. Vår oerfarenhet kan få konsekvenser och påverka intervjuerna negativt och därmed var vår ambition att utföra en pilotstudie. Bryman (2011) påstår att syftet med en pilotstudie delvis är att få en uppfattning om frågornas begriplighet, samt hur lång tid intervjun kan tänkas ta (*ibid.*). Dock kunde vi inte genomföra en pilotstudie då den första inbokade intervjun skedde snabbt inpå vår förfrågning. Trots detta gick vår första intervju bra, men det som däremot kom att bli ett hinder var tidsuppskattningen. Även om vi hann med frågorna och övrig diskussion kan det hända att vi gick miste om möjligheten till att ställa följdfrågor, och detta till följd av vår oro att inte hinna med de ursprungligt tänkta intervjufrågorna. Detta var inget hinder i de övriga intervjuerna.

Vid varje intervjutillfälle frågade vi intervjupersonen om vi fick spela in samtalet, vilket godkändes av samtliga. Vi förberedde oss för ett möjligt nekande, men behövde inte använda oss av denna planering. Den positiva inställningen från respondenterna till att spela in intervjun, innebar en aktivare och ett mer engagerat deltagande från vår sida.

Varje intervju tog cirka en timme, och avslutades med utrymme för respondenten att tillägga egna tankar och funderingar kring intervjun och studien. Intervjutillfällena skedde på respondentens valda tid och plats. Efter första intervjutillfället var vi båda två betydligt mer bekväma vid frågorna och vi hade en bättre kunskap om ämnet och vilka områden vi ville undersöka mer. Vår bekvämlighet fick en positiv inverkan på intervjuerna då samtalen blev mer naturliga.

Vid varje avslutad intervju transkriberade vi det inspelade datamaterialet. Uppdelningen av transkriberingen var två intervjuer var, och varje transkribering tog minst sex timmar att genomföra.

4.2 Observation

Under en av intervjuerna tillfrågade vi respondenten om att få ta del av deras arbete på Rosenlund en fredagsnatt. På grund av olika omständigheter fanns inte möjligheten att följa med, men för att få en vidare förståelse kring hur gatuprostitutionen i Göteborg ser ut idag, valde vi att själva för en natt ge oss ut för en observation. Efter denna observation fick vi en större förståelse och insikt i hur gatuprostitutionen ser ut i verkligheten. Vi har förstått att man måste leta efter prostitution för att kunna se den, då denna brottslighet sker oerhört smidigt och välorganiserat.

5. Teorier

För att kunna analysera det insamlade materialet, blir Radikalfeminism och Empowerment två centrala teorier. Radikalfeminism förklarar kvinnans underordning och menar att mannens makt i samhället är styrande. Vi är medvetna om att Radikalfeminismen är en bred teori som även innefattar en lesbisk del, men vi har valt att inte fokusera på denna gren. Mannens makt över kvinnan i prostitution är något som utkristalliserats under studiens gång och är därmed grunden till valet av Radikalfeminism.

Empowerment förespråkar vikten av individens möjlighet att ta kontroll över sin livssituation. Våra respondenter menar att en kvinna i prostitution ofta inte upplever sig ha makt över sitt liv, och för att kunna finna en väg ur är det viktigt att hon kan få kontroll över sitt eget liv.

Radikalfeminism och Empowerment kommer nedan att presenteras mer ingående.

5.1 Radikalfeminism

Payne (2002) skriver att radikalfeminism har en tydlig koppling till patriarkatet, och är ett socialt system där männens privilegier och makt är styrande. Detta är även något som beskrivs i Gemzöes (2002) bok *Feminism*. Gemzöe (2002) skriver att alla kvinnor utsätts för ett förtryck och enligt radikalfeminismen beror det på att de är kvinnor och att de möter ett motstånd från mannens sida. Detta begrepp representerar ett samhällsligt system som grundar sig på mäns dominans över kvinnor. Att vi lever i ett patriarkat resulterar enligt radikalfeminismen till att kvinnan förtrycks och att mannen lever fördelaktigt av den orsaken att det ger dem makt över kvinnan. Idén om mannens makt över kvinnan är basen i det moderna feministiska tänkandet (ibid.).

Enligt Gemzöe (2002) utvecklades radikalfeminismen i den radikala kvinnorörelsen som under 1960-talet formades i USA, Europa och Australien. Vad radikalfeminismen påstår är att kvinnor är förtryckta på grund av sitt kön samt att den mest utbredda tyranni och grundläggande formen för förtryck, är kvinnoförtrycket (ibid.). Ytterligare menar hon (ibid.) på att förtrycket kommer till uttryck av mäns kontroll av kvinnor i familjen, i sexuellt förtryck inom och utom familjen, kvinnoförakt samt i kvinnoemisshandel.

Ytterligare skriver Gemzöe (2002) att mannens makt bygger på att genom våld eller hot om våld, hålla kvinnan nere. Vidare fortsätter hon (ibid.) med att säga att männens yttersta tecken är kontrollen av kvinnor som sexuella varelser, där exempelvis våldtäkt blir ett vapen till en sista utväg för mannen.

Radikalfeminism är en filosofi som betonar patriarkatets rötter till ojämnligheten mellan män och kvinnor och dessutom social dominans över kvinnor av män (Wehlehans, 1995).

Thompson (2001) skriver att radikalfeminismen från början befattat sig med alla former av förtryck som påverkar livsmöjligheter och den mänskliga värdigheten av kvinnor.

Avslutningsvis menar Thompson (2001) att den manliga överhögheten är den äldsta och mest grundläggande formen av dominans samt att alla maktstrukturer har varit mansdominerade genom historien.

5.2 Empowerment

Askheim (2007) skriver att ordet Empowerment, egenmakt, har sitt ursprung i begreppet power. Power innefattar ord som makt, styrka och kraft, och ett citat från Askheim (2007) beskriver Empowerment på ett lättförståeligt sätt:

“Empowerment, det vill säga att tillskansa sig styrka, kraft och makt, betyder i denna kontext att personer eller grupper som befinner sig i en maktlös position, ska skaffa sig styrka som kan ge dem kraft att komma ur maktlösheten” - Askheim (2007, sida 18)

Vidare fortsätter Askheim (2007) med att lägga vikt i att Empowerment ska få klienten att försöka motarbeta de krafter som håller dem nere, och på så vis skapa ett större inflytande över sitt liv.

Payne (2002) utvecklar begreppet Empowerment, och menar att målet är att klienten ska fatta beslut som rör sitt egna liv, för att ta kontroll (ibid.). Vidare menar Payne (2002) att genom att flytta över makt från omgivning till klient, och genom att minska de följder som kommer med sociala och personliga hinder, hoppas man på att kunna stärka klientens självförtroende. Vikten ligger i att ifrågasätta det förtryck som finns, och hjälpa klienten att ta kontrollen över de saker som påverkar dem (ibid.). Genom att ta kontroll över sina behov, menar Payne (2002) att man stärker klientens självförtroende och självkänsla, och klienten kan på så vis ändra sina förväntningar och få makt och kontroll över sitt eget liv.

Socialarbetarens roll utifrån Empowerment är stötta klienten till att finna alla de verktyg som leder till att deras behov tillgodoses. Payne (2002) säger att klienten behöver hjälp med att förstå vikten i att ta beslut som påverkar deras liv.

För att kunna nå rättvisa i samhället beskriver Kristof & WuDunn (2011) att kvinnan måste bli mer bestämd och krävande, och själv förändra sin egen undergivenhet. Vidare fortsätter de (ibid.) och förklarar att det självklart är lätt för oss utomstående att tycka detta, då vi inte råkar illa ut genom att göra det. Men, för att få oss andra att tro på och försvara en annan kvinna, krävs det att hon själv tar steget till att stå upp för sig själv (ibid.). När hon väl har gjort det, krävs det enligt Kristof & WuDunn (2011) att dessa kvinnor får stöd och skydd genom institutioner. Med Empowerments kärna, att stå upp för sina rättigheter, kan göra mycket för dem utsatta kvinnorna i världen (ibid.).

Askheim (2007) skriver att Empowerment idag har olika inriktningar. Dock menar han (ibid.) på att det finns vissa ståndpunkter som är genomgående hos alla, nämligen att människan som individ i grund och botten är ett aktivt och handlande subjekt, som genom att skapa rätt förhållanden, både vill och vet sitt eget bästa. Utan en positiv människosyn, skulle Empowerment inte leva vidare (ibid.).

6. Tidigare forskning

Vår tidigare forskning kring stöd och skydd för kvinnor i gatuprostitution, innefattar fyra olika delar. Först kommer vi presentera en forskning kring vilka stödinsatser kvinnor med erfarenhet av prostitution anser sig vara i behov av. I den andra forskningen presenterar vi Sveriges lag om köp av sexuella tjänster, och dess roll gentemot stöd och skydd för kvinnor i prostitution. USA's lagstiftning till skillnad mot Sveriges lag, kriminaliserar även säljaren av sexuella tjänster, och detta kommer vår tredje forskning att handla om. Slutligen kommer vi även att redogöra för samarbetets betydelse.

6.1 Stöd och skydd för kvinnor med erfarenhet av prostitution

I "Sex mot ersättning. Utbildningsmaterial om stöd och hjälp till vuxna" skriver Socialstyrelsen (2011) om det stöd och skydd som finns menade för dem.

Socialstyrelsen (2011) påstår att anledningen till att man som kvinna väljer att ge sig in prostitution ser olika ut. Det som dock är en gemensam nämnare för dessa kvinnor, är de skador de får i samband med prostitution. Biverkningarnas utbredning är beroende på vissa faktorer, så som hur länge kvinnan har varit i prostitution samt vilka villkor hon levt med. Dessutom är individuella egenskaper, så som ålder och etnisk bakgrund faktorer som påverkar prostitutionens konsekvenser för kvinnan.

En vanlig följd bland kvinnor med erfarenhet av gatuprostitution, menar Socialstyrelsen (2011), är svårigheten att känna tillit till andra människor. Ofta upplever de en svårighet att ha nära relationer där förtroende är ett nyckelord. Vidare upplever många av dessa kvinnor att kärlek är svårt att både ta emot och att ge, och vissa av dem har problem med sin egen sexualitet och undviker därmed att ha sex. Det är inte bara i samspel med andra som det märks av, utan kvinnornas självbild hamnar oftast i botten efter att ha upplevt traumatiska händelser.

Världen är dömande mot kvinnor med erfarenhet av prostitution, och kvinnorna upplever en stigmatiserande omvärld där ämnet i sig är skamfyllt, och det gör det svårt för kvinnorna att prata om. Att tala om sina upplevelser och stigmat som finns kring prostitution, medför en rädsla hos kvinnorna att andra människor ska förskjuta dem. Ett vanligt förekommande bland kvinnor i prostitution är att uppleva rädslan över att människor ska se på dem som något de inte vill identifiera sig med. En socialsekreterare vid en av prostitutionsenheterna rapporterar att klienterna indikerar på starka känslor av eget ansvar för situationen som i sin tur kan leda till känslor av skuld och skam.

Något som beskrivs som viktigt för kvinnor i prostitution är samtalskontakt och psykoterapi,

för att kunna bearbeta traumatiska händelser. Att tidigare utsatthet försvårar att hitta sin sexuella identitet eller känna egna sexuella känslor var något ytterligare som framkom. Det är vanligt att en kvinna med erfarenhet av prostitution inte kunnat utveckla en egen sexualitet.

Kvinnor som säljer sex är en heterogen grupp som lever under mångahanda villkor, med en individuell problematik där hjälpbehoven ser olika ut. Det framkommer beskrivningar genom forskningen om att många personer som säljer sex, väldigt ofta upplever sig som ensamma med sina upplevelser. Erfarenheterna från prostitutionen måste döljas till fullo och blir en hemlighet som man bär på.

6.2 Lagen om köp av sexuella tjänster i Sverige

Regeringen har via Statens offentliga utredningar (2010:49) gjort en studie med namn *“Förbud mot köp av sexuell tjänst. En utvärdering 1999-2008”*. Den handlar delvis om lagens uppkomst, och de tankar och erfarenheter som finns både innan och efter lagen.

De börjar med att berätta att år 1993 kom för första gången förslaget om att prostitution skulle kriminaliseras genom att både försäljning och köp av sexuella tjänster skulle förbjudas. Detta förslag möttes av stor kritik, och framförallt var det förslaget om att även kriminalisera de som sålde sexuella tjänster, som mötte stor förvåning. Förslaget gick inte igenom, men togs åter igen upp några år senare. Nu hade regeringen arbetat om förslaget, och skillnaden mot 1993 års förslag, var att man nu endast ville kriminalisera köpare, och inte säljaren av sexuella tjänster. Lagen om köp av sexuella tjänster kom att träda i kraft den 1 januari 1999.

Prostitution är ett hinder i arbetet mot ökad jämställdhet mellan könen och grunden för ett jämställt samhälle är enligt regeringens uppfattning ömsesidig respekt, hänsyn och tolerans. Därmed ansågs det ovärdigt och oacceptabelt att män skaffar sig tillfälliga sexuella tjänster av kvinnor mot ersättning. Förbudet mot köp av sexuella förbindelser var därmed en viktig markering från samhällets sida. Dessutom skulle denna lagstiftning bli en viktig markering i förhållande till andra länder, för att visa Sveriges inställning i frågan.

Anledningen till att köp av sexuella tjänster skulle kriminaliseras, har sitt ursprung i att man ansåg att prostitution är ett allvarligt samhällsproblem. Prostitution medför allvarliga skador, framförallt för de enskilda individerna men även för samhället. Vad som också framkom var att kvinnorna som har erfarenhet av prostitution ofta lever i svåra sociala situationer.

Man hoppades på att kriminaliseringens existens, och risken att hamna i en polisutredning, skulle avskräcka tillräckligt för att förbudet skulle få effekt. Man antog att antalet köpare och säljare i gatuprostitutionen skulle avta och att förbudet även skulle minska nyrekryteringen bland unga flickor. Därtill skulle en kriminalisering underlätta för polisen att ingripa på platser där prostitution förekommer. En annan ambition med lagen, var att det skulle bli svårare att etablera sig inom prostitution i Sverige.

Till svars för varför endast köparens handling skulle kriminaliseras, såg man den prostituerade kvinnans utsatthet som det största skälet. Regeringen såg det inte som rimligt att kriminalisera den svagare parten, som i detta fall är den som utnyttjas till följd av den andres behov av att tillfredsställa sin egen sexualdrift. Snarare ansåg regeringen att vikten låg i att motivera kvinnorna till att med hjälp ta sig ur prostitution, utan att straffas för sin tidigare situation.

Socialarbetare och poliser beskriver att sexköparna efter lagens tillkomst har blivit

försiktigare, och att efterfrågan av köp av sexuella tjänster när det gäller gatuprostitution har minskat. Trots minskningen av sexköp, har gatuprostitutionen blivit råare och tuffare. Detta då köparna blivit färre till antal, konkurrensen ökat, och kunderna kräver att kvinnan skall ställa upp på diverse saker de tidigare ej behövt. Kvinnor med erfarenhet av prostitution menar på att våld hela tiden finns representerat i prostitution och att män även ”köper rätten” att använda våld mot kvinnor i prostitution. Dock berättar polisen att polisens närvaro på gatorna inger en trygghet för kvinnor med erfarenhet av gatprostitution.

6.3 USA's kriminalisering av både sexköpare och sexsäljare

I forskningsartikeln *“Why is prostitution criminalized? An alternative viewpoint on the construction of sex work”* berättar Rebecca Hayes-Smith & Zahra Shekarkhar (2010) att det i USA är upp till varje delstat att bestämma vilka lagar som skall råda inom staten. Detta gör att det inte finns ett gemensamt beslut angående säljandet och köpandet av sexuella tjänster, men idag är det endast två stater, Nevada och Rhode Island, som valt att inte kriminalisera prostitution. De delstater i USA som vi har valt att titta på, är de som har kriminaliserat prostitution och då i form av båda parterna, både säljaren och köparen av sexuella tjänster.

Idag är det största argumentet för att behålla en kriminaliserande lag, att man värnar om den allmänna hälsan och säkerheten. Prostitution medför att sexrelaterade sjukdomar sprids i landet och att invånarna får sämre hälsa. Det är inte bara hälsan som är i fara. Det finns stora risker att kvinnor i prostitution råkar illa ut med tanke på sin utsatta position, då det idag är en hög risk att utsättas för våld. Männens dominans anses som en stor makt över den utsatta kvinnan och kan leda till stor utnyttjning. Vidare tror man att en kriminalisering gör att många människor avskräcks från att utföra handlingen. I och med att man kriminaliserar både köparen och säljaren, hoppas man skrämman en del potentiella säljare och köpare av sexuella tjänster.

Idag väljer dock många personer att involveras i prostitution, då fördelarna väger tyngre än de negativa, då straffen för att bryta mot lagen inte är speciellt hårda.

Enligt forskningen har det dock under utredningar kommit fram att lagen inte har blivit vad man från början trodde. Tanken med lagen i de Amerikanska staterna var att man skulle få fast många hallickar. Dock visade det sig att de som i största grad åkte fast för att bryta mot lagen om sexuella tjänster, var kvinnorna som sålde sex. I statistiken syns varken köparna eller hallickarna i så stor utsträckning, utan kvinnorna står för majoriteten åtalade. I USA pratar man om att de mäktiga och rika männen utnyttjar den svaga lagstiftningen. De som åker dit är de som själva är av lägre klass, men framförallt de kvinnorna själva som befinner sig i prostitution.

De finns de som menar att en legalisering av prostitution i USA hade inneburit en minskning av våld och våldtäkter. Man tror även att en sådan legalisering hade inneburit att antalet minderåriga kvinnor i prostitution hade minskat, och att ofrivillig barnafödande inte skett i lika stor utsträckning. Det pratas även om att en legalisering av prostitution hade gjort att sexuella överförbara sjukdomar hade minskat. Vidare talar forskningen om att den kriminaliserande lagstiftningen i de USA's stater, medför att kvinnor som utsätts för våld inte vågar gå och anmäla händelsen, då även deras roll i det hela är olaglig.

6.4 Samarbete

Maria Hjortsjö (2005) förklarar i *“Med samarbete i sikte. Om samordnande insatser och samlokaliserade familjecentraler”* om vikten av samarbeten mellan organisationer. Vidare presenterar Hjortsjö (2005) vilka svårigheter samarbeten innebär.

Samarbete är något som borde anses som eftersträvansvärt, då det både är nödvändigt men framförallt värdefullt. Att samarbeta innebär att individer eller organisationer kan använda sig av varandra för att dela information och arbetsupplägg. Det är även viktigt att samarbeta för att på så vis kunna skapa en helhetssyn över ett område. Genom att få en helhetssyn, kan man tidigt urskilja vilka problem som finns.

Tanken bakom ett samarbete kan i många fall komma från egoistiska grunder, då det finns en tanke om att tjänster ger gentjänster. Men att samarbeta innebär också att arbetet på organisationen blir mer effektivt, och att dess resurser används på ett bättre sätt. Vidare gör ett samarbete att organisationen avlastas, då man är fler som arbetar med samma område. Det sägs även att samarbeten minskar stressen hos personalen.

Idag räcker det inte att man som ensam organisation jobbar för ett område. Det är viktigt att arbeta tillsammans för att hjälpa och stödja människor i dess problem. Ett samarbete gör även att klienter snabbare kan få hjälp och att hjälpen även blir av större kvalitet. Samarbeten motverkar även att klienter hamnar mellan organisationernas hjälp.

Samtidigt som samarbeten medför mycket positivt, konstateras det att samarbeten är svårt. Det som försvårar ett samarbete är faktorer som okunskap, fördomar och distansen till verksamheterna. Ytterligare en svårighet som påtalas är att samarbeten kräver tid och tålamod och att samarbeten i många fall kan vara en källa till konflikter.

Samarbetspartner anser sig respektera varandra, men i slutändan gör de alltid vad som är bäst för dess egen organisation, och detta genererar en osäkerhet med samarbeten.

Genom att skapa en samlokaliserad verksamhet där flera verksamheter befinner sig under ett och samma tak, minskas osäkerheten gentemot andra. En stor fördel vid samarbeten är att man finns inom samma lokal. Detta då närheten och lättillgängligheten till varandra anses som positiv för att samarbetet bättre skall fungera. Samlokalisering medför också en naturlig kommunikation sinsemellan de professionella, och detta ökar personkännedomen, vilket följaktligen förstärker tillhörigheten bland medarbetarna.

7. Resultat & Analys

I detta avsnitt följer analysen av våra respondenters svar utifrån vår tidigare forskning och våra utvalda teorier. Vi kommer även att använda oss utav andra källor som berör ämnet prostitution.

7.1 Arbetet för kvinnor i prostitution i Göteborg

Nedan följer en analys av empirin från Göteborgs respondenter.

7.1.1 Stöd och skydd för kvinnor med erfarenhet av prostitution

Rosenlundstödet går varje fredagsnatt ut på Rosenlund. Deras primära uppgift har blivit att dela ut kondomer till kvinnor i prostitution, ty Rosenlundstödet menar att detta är det största behovet som kvinnorna själva uttrycker sig ha. Att dela ut kondomer är enligt Socialstyrelsens (2011) ett skadereducerande arbete. När man arbetar utifrån ett skadereduktions- och rättighetsperspektiv, är målet att stödja kvinnor som befinner sig i prostitution (ibid.). Man vill även minska och förhindra eventuella skador och förbättra kvinnornas rättigheter i situationen de befinner sig i (ibid.).

Behovet av kondom och att skydda sig har enligt Rosenlundstödet sin förklaring till att det just nu befinner sig stora grupper av utländska kvinnor i gatuprostitution i Sverige, och något gemensamt för dessa är att de får behålla en mycket liten del av pengarna själva. SOU (2010:49) hävdar att detta är en vanlig företeelse, då hallickarna anser sig ha rätten till att behålla kvinnans pengar i utbyte mot alkohol, droger och beskydd. Vidare nämner Rosenlundstödet att det stora behovet av kondomer, grundar sig i att sexköparna i många fall varken själva har eller vill använda kondomer. Utöver kondomer delar Rosenlundstödet ut sanitetsartiklar till kvinnor i prostitution. Distributionen av kondomer som Rosenlundstödet utför, kan utifrån Payne (2002) och teorin Empowerment ses som att socialarbetaren stöttar kvinnan i att få ökad makt och kontroll över sin egen situation.

För att stödja och skydda kvinnor med erfarenhet av prostitution bedriver Prostitutionsgruppen i Göteborg samtalsterapi. Samtal är även något som framkommer i Socialstyrelsens rapport (2011) som en viktig faktor för att möjliggöra bearbetning av traumatiska upplevelser som prostitutionen har medfört. Prostitutionsgruppen berättar att många som kommer till dem, inte alltid vill prata om sin erfarenhet av prostitution. De flesta som kommer dit har bara genom att ringa och boka en tid, tagit ett steg ut ur prostitutionen och påvisar en stor vilja till förändring. Vidare förklarar Prostitutionsgruppen att deras arbete i vissa fall kan gå ut på att inleda en kontakt mellan klient och exempelvis socialtjänst eller psykiatri. SOU (2010:49) visar på att en stor vikt ska ligga på organisationers roll att hjälpa

kvinnorna i prostitution med att skapa kontakter med andra myndigheter.

En utgångspunkt med att bedriva uppsökande arbete, menar SOU (2010:49) är att försöka minska gatuprostitutionen, men även för att försöka förhindra nyrekryteringar bland kvinnor. Vid det uppsökande arbetet är det viktigt att samtalen med kvinnorna hålls korta, för att svara på frågor och informera om vilka risker som finns med prostitution (ibid.). Vidare beskriver Porter och Bonilla (2000) att en betydelsefull del med det uppsökande arbetet är att höra med kvinnorna om vilka hjälpinsatser de är i behov av, och vilka organisationer som kan bistå med den hjälpen kvinnorna söker. De (ibid.) nämner precis som i SOU (2010:49) att samtalen inte varar särskilt länge, men förklarar att anledningen till detta är för att kvinnorna är upptagna med att leta nya kunder. Uppsökande arbete är även något som Prostitutionsgruppen benämner som viktigt, och menar att för att bygga en relation med kvinnor i gatuprostitution, så är (citat): “[---] det viktigaste att det är samma personer som kommer.”. Vid en återkommande kontakt, finns möjligheten till att diskutera kvinnans behov och situation (Porter & Bonilla, 2000). Prostitutionsgruppen har även i tanke för att stödja och skydda kvinnor i prostitution, startat en hemsida med tillgång till chatt. Detta framkommer som behövligt då många kvinnor upplever att de är ensamma med sina erfarenheter (Socialstyrelsen, 2011).

Rosenlundstödet berättar att det är av stor vikt att skaffa fram varma kläder till kvinnorna att använda under de kyliga nätterna. Rosenlundstödet försöker samla in kläder från omgivningen, och vidare delar de ut mackor och varm dryck för att visa ytterligare omtanke för kvinnorna.

Polisen som arbetar med inriktning på gatuprostitution hävdar att deras närvaro omkring prostitutionsområden, uppfattas som en trygghet för kvinnor i prostitution (SOU, 2010:49). Vad som däremot framgick av Rosenlundstödet är att när polisen cirkulerar i området, försvinner både säljare och köpare av sexuella tjänster på grund av en rädsla för att behöva svara på frågor.

Prostitutionsgruppen i Göteborg hävdar att prostitution är en heterogen grupp och att detta tänk måste finnas med när man erbjuder stöd och hjälp för målgruppen. Detta understryker även Socialstyrelsen (2011) och menar att kvinnor i prostitution lever under skilda villkor där hjälpbehoven skiljer sig åt beroende på individens problematik.

7.1.2 Samarbeten

Trots det positiva som samarbeten medför uppger Prostitutionsgruppen och Rosenlundstödet att det inte sker i någon större utsträckning. Samtidigt som samarbeten är positivt så säger Prostitutionsgruppen att det finns något oerhört svårt med det, då man har skilda uppdrag och

på så vis ser olika på ett problem. Det som försvårar samarbeten är enligt Hjortsjö (2005) att det finns fördomar och okunskap kring varandras arbeten. Konkurrensen är något som Rosenlundstödet påpekar finns, då de säger: "Jag (Rosenlundstödet) känner att de (Prostitutionsgruppen) känner en viss konkurrens där, eller de kanske känner sig lite ifrågasatta, jag vet inte".

Prostitutionsgruppen i Göteborg berättar att det i dagsläget inte sker något samarbete med andra städer, bortsett från samarbetet med de andra två Prostitutionsverksamheterna. Dock sker det ett internationellt samarbete med Nigeria och Rumänien, och detta ämnar till att trygga återvändandet för kvinnor med utländsk härkomst som befinner sig i prostitution i Sverige. SOU (2010:49) belyser det internationella samarbetet som något som krävs för att bekämpa människohandeln av den orsaken att det är ett gränsöverskridande brott.

Enligt Rosenlundstödet är samarbeten alltid bra och för att citera dem själva: "Samarbeten är alltid viktigt. Det gynnar alltid enskilda individer i längden. [...] så allt nätverkande, och alla gemensamma insatser är bra.". Ytterligare tillägger Rosenlundstödet att man inte kan få för mycket kunskap om prostitution och att samarbeten därmed gynnar både kvinnan i prostitution och organisationens arbete. Ett samarbete enligt Hjortsjö (2005) gör även att klienter snabbare kan få hjälp, och att kvalitén på hjälpen är högre. Likväl kräver samarbeten tid, vilket alla frivilligorganisationer inte har enligt Rosenlundstödet. De menar på att de flesta har ett arbete vid sidan om, och det finns ingen direkt tid till att säkra ett samarbete. Att samarbeta kräver tid, och tålmod är en faktor till samarbetssvårigheter som nämns av Hjortsjö (2005).

Prostitutionsgruppen i Göteborg påstår att valet av samarbetspartners, inte styrs av om organisationen är frivillig eller kommunal. Det som styr valet av samarbetspartner, är huruvida organisationen ifråga kan erbjuda Prostitutionsgruppen det de söker och på så vis komplettera deras egna stödinsatser. Det är upp till staten och kommunen att stödja och skydda kvinnor i prostitution, och ett fördjupat samarbete mellan myndigheter är avgörande för att motverka den rådande prostitutionen (SOU, 2010:49). Prostitutionsgruppen bedriver även ett samarbete med polisen och socialjouren. Även Rosenlundstödet berättar att de har ett nära och fungerande samarbete med polisen.

7.1.3 Organisationens reflektioner kring lagen om köp av sexuella tjänster

Prostitutionsgruppen i Göteborg förklarar lagen som en preventiv lag som är till för att begränsa efterfrågan, då efterfrågan är den drivande faktorn i könshandeln. SOU (2010:49) hävdar att lagen och risken att hamna i en polisutredning skulle vara tillräckligt avskräckande för att få effekt. En kvinna i prostitution idag anser inte att lagen skrämmer bort eventuella

kunder, och menar på att dess existens inte hindrar en person från att köpa sex (Wettre, 2009). Män låter sig inte hindras av förbudet utan köper sexuella tjänster trots allt (ibid.).

Enligt Prostitutionsgruppen i Göteborg har sexköparna minskat i och med lagstiftningens uppkomst år 1999. Vidare rapporterar de att efterfrågan påverkas av synen på sexköp, och att Sverige genom att införa lagen därmed säger sig vara emot handlingen, och på så vis försöker påverka attityden hos befolkningen. Alltså, i ett land som har en tillåtande syn på sexköp, är befolkningen mer benägen till att köpa sexuella tjänster. Kriminaliserandet av sexuella tjänster blir enligt SOU (2010:49) en viktig markör gentemot andra länder för att visa vår ställning till prostitution och sexköp.

Rosenlundstödet tycker det är bra att det endast är köparen av sexuella tjänster som kriminaliseras. Anledningen till att endast kriminalisera köparen var enligt SOU (2010:49) att man inte ansåg det rimligt att kriminalisera den svagare och utnyttjade parten. Vidare fortsätter de (ibid.) med att det snarare är viktigt att motivera kvinnorna till att söka hjälp för att ta sig ur prostitution. Detta tycker även Prostitutionsgruppen som säger:

“Däremot tycker vi att man skulle komplettera lagen med mycket större stödinsatser [---]om man på allvar talar om vilket stöd som finns för den här målgruppen i Sverige idag, så är inte det ett gott stöd.”

Prostitutionsgruppen i Göteborg menar att den funktion lagen har för kvinnan i prostitution, är att kvinnan kan hota mannen med att det han gör är olagligt och att hon kan anmäla honom. Samtidigt säger Rosenlundstödet att kvinnor med erfarenhet av prostitution i Göteborg snarare skrattar åt sexköpslagen. De berättar att kvinnorna inte har något större förtroende för lagen då endast ett fåtal av männen blir fällda. Trots att man i USA har kriminaliserat båda parterna i tanke om att fälla fler män och hallickar, säger Hayes-Smith & Shekarkhar (2010) att de personer som fälls i största utsträckning, är kvinnan som säljer sex. Männen eller hallickarna åker vid ytterst få tillfällen fast för brott (ibid.). Vidare berättar Hayes-Smith & Shekarkhar (2010) att lagstiftningen i USA visar på att en kriminalisering av säljaren, har gjort att många kvinnor i prostitution inte vågar anmäla när de blivit utsatta för våld, av den anledningen att även säljandet av sexuella tjänster är olagligt.

7.1.4 Kvinnans utsatthet i prostitution

Bland de svenska männen som idag köper sex, påstår Rosenlundstödet att 70-80% av dem inte vill använda skydd i form av kondom. Rosenlundstödet menar på att det finns en stor makt hos de män som köper sexuella tjänster, där säljaren oftast inte har mycket att säga till om. Därför anser Rosenlundstödet att det är viktigt för kvinnorna att ha tillgång till kondomer,

för att kunna kräva att de använder det under sexakten. Kvinnan måste tjäna ihop pengar till sin hallick (Socialstyrelsen, 2011) och kräver sexköparen att de inte ska använda kondom, har kvinnan inte mycket till val. Detta är ett tydligt uttryck för det radikalfeministiska perspektivet, där männens kontroll och makt över kvinnan är det styrande (Gemzöe, 2002).

Rosenlundstödet berättar att polisen gjorde en uppskattning om vad kvinnorna i prostitution fick behålla av de pengar de tjänade in under en kväll på Rosenlund. Rosenlundstödet säger: “[---] de behåller mindre än 10 % själva, och då när jag fick höra att de fick behålla så lite själva, så förstod jag genast varför de inte har råd att köpa kondomer.”. Detta innebär att hallickerna får stora summor pengar och att deras makt över kvinnan är enorm. Av den lilla summan kvinnorna själva får, är inte kondomer det som prioriteras fortsätter Rosenlundstödet.

Rosenlundstödet berättar att det sällan är samma kvinnor de möter varje fredag och att kvinnorna både har ett kontrakt och en skuld på sig till hallickerna, och deras vardag består av våld och hot. Att hota kvinnan är ett tydligt tecken på den patriarkala makten, där Gemzöe (2002) säger att man genom våld och hot försöker kontrollera och hålla nere kvinnan.

Det är även enligt Rosenlundstödet vanligt att polisen själva är kunder på Rosenlund. De tror att det beror på att många manliga poliser som jobbar med prostitution har gjort det under en längre tid, och därför blir steget till att köpa sex inte så stort. Att steget inte är stort, kan kopplas till Gemzöe (2002) förklaring som en del i radikalfeminismen, där männen anser sig ha rättigheten att bestämma över kvinnan.

7.1.5 Kommunal organisation & Frivillig organisation

Prostitutionsgruppen i Göteborg, hävdar att de som kommunal verksamhet är mer styrda och framförallt granskade av Socialstyrelsen. Prostitutionsgruppen säger:

“Man har ju ett annat typ av ansvar när man arbetar på en myndighet, det finns andra typ av krav man kan ha [---] men det är också väldigt viktigt att det finns frivillighetsorganisationer, av den anledningen att man har ett annat ansvar.”.

Exempelvis kan frivilligorganisationer anordna olika tillställningar till förmån för kvinnor i prostitution, vilket inte är en möjlighet för Prostitutionsgruppen som kommunal organisation. Dock menar Prostitutionsgruppen att det är av stor vikt att båda finns, ty deras arbete gör nytta på olika vis. Detta är även en åsikt som Rosenlundstödet delar, då de förklarar att en stor skillnad är att de som frivilligorganisation upplever att de själva kan bestämma på vilket sätt de vill hjälpa kvinnorna med erfarenhet av prostitution. Enligt Socialstyrelsen (2011) är frivilligorganisationerna enormt viktiga för personer med erfarenhet av prostitution. Vidare fortsätter de (ibid.) att förklara att frivilligorganisationernas existens framförallt är viktig för

de kvinnor som vill vara anonyma och att de kan vända sig till någon för att få hjälp utan att behöva uppge sin identitet.

7.1.6 Respondenternas utopi gällande stöd och skydd för kvinnan i prostitution

De stödinsatser som Prostitutionsgruppen i Göteborg idag upplever sig sakna i arbetet för att hjälpa kvinnor i prostitution, är ett stort center som vänder sig till människor med erfarenhet av prostitution, sexuella övergrepp och liknande områden. På detta center skulle det finnas personal med olika kompetenser och olika utbildningar. Centret skulle även fungera som en samordningspunkt för de tre Prostitutionsverksamheterna, så att de lättare skulle kunna ta del av varandras erfarenheter. De önskar även att det fanns ett boende för kvinnor i prostitution, med möjlighet till terapisaftal.

Rosenlundstödet saknar en bemannad bod eller liknande runt Rosenlund dit kvinnorna närsomhelst kan komma och exempelvis värma sig och prata med mera. Dessutom skulle Rosenlundstödet vilja att budgeten såg annorlunda ut, så att de lättare kan hjälpa och stötta kvinnorna som befinner sig i prostitution.

7.2 Arbetet för kvinnor i prostitution i Stockholm

Nedan följer en analys av empirin från Stockholms respondenter.

7.2.1 Stöd och skydd för kvinnor med erfarenhet av prostitution

Prostitutionsenheten i Stockholm bedriver behandling för människor med erfarenhet av prostitution. Samtalen är en lång process, och det är inte ovanligt att de träffar personen för samtal i två år. Dock kan det ta upp till åtta år innan en kvinna med erfarenhet av prostitution är mogen för att söka hjälp.

Ett led i att stödja och skydda kvinnor i prostitution, är enligt Prostitutionsenheten att samarbeta med organisationer som arbetar mot de problem som dessa kvinnor ofta har. Läkarnas möjlighet att exempelvis kunna skriva ut ångestdämpande mediciner hjälper många kvinnor. Även Prostitutionsenhetens kontakt med psykiatri är mycket uppskattad.

För att kunna hjälpa och stödja kvinnor i prostitution är tillit och förtroende två nyckelord. St:a Clara Kyrka menar att kvinnorna aldrig skulle våga berätta det de gör, om det inte vore för det förtroende som byggts upp. Socialstyrelsen (2011) skriver att kvinnor i prostitution ofta har svårt att känna tillit och förtroende till andra människor. Vidare är tillit ett måste för att kvinnorna i prostitution ska våga berätta om sina erfarenheter (ibid.). En annan viktig egenskap är enligt St:a Clara Kyrka att vara ärlig. Utan ärlighet blir förtroendet aldrig bra, och att säga att man förstår vad den andre går igenom, utan att egentligen inte ha någon aning, är inget vinnande koncept säger St:a Clara Kyrka.

St:a Clara Kyrka arbetar i dagsläget inte med att dela ut kondomer, men tänker inom en snar framtid påbörja ett sådant arbete. De berättar att många är emot denna idé, framförallt kyrkan, då de anser att det är detsamma som att uppmuntra till sex. Denna ståndpunkt är något som St:a Clara Kyrka inte ställer sig bakom, då det som idag sker på Malmskillnadsgatan är sexuella handlingar. För att citera St:a Clara Kyrka: "Vi ska ju skydda tjejerna [---] Det är tjejerna jag bryr mig om och står upp för". För att skydda dessa kvinnor, är det viktigt att de har tillgång till kondomer, vilket de själva inte har råd att köpa. Att för kvinnan själv äga en kondom, ger dem enligt St:a Clara Kyrka större rätt till att kräva att mannen skall använda en, trots att de helst vill vara utan kondom. Enligt Hope-Ditmore, Levy & Willman (2010) erbjuds kvinnor i prostitution även mer pengar för att utföra sexuella tjänster utan kondom. Vidare erbjuds kvinnorna även mer pengar för att ha sex på platser valda av mannen, samt då de går med på att ha sex med fler män samtidigt (ibid.). Att männen betalar mer för att få sin vilja igenom kan kopplas till radikalfeminismen där kvinnans livsmöjligheter påverkas av mannens makt (Thompson, 2001).

Prostitutionsenheten däremot nämner att det finns en risk med att dela ut kondomer till

kvinnor i prostitution då de anser att man normaliserar prostitution genom att utföra handlingen. De säger sig även veta att kvinnorna själva har råd att köpa kondomer, och är medvetna om den smittrisk som finns. Vad som dock framgår i Socialstyrelsen (2008) till skillnad från vad Prostitutionsenheten säger, är att kvinnor i prostitution upplever sig som maktlösa och saknar kunskap för att öka kondom användningen. De (ibid.) menar på att om kvinnorna skulle kunna få möjlighet till att utveckla sin förhandlingsförmåga, skulle detta generera till en positiv förändring för kondom användandet.

Genom att befinna sig på Malmskillnadsgatan och bygga upp relationer med kvinnorna som har erfarenhet av prostitution så har St:a Clara Kyrka lärt sig mycket allteftersom. För att citera St:a Clara Kyrka själv:

“Flickorna som finns där uppe har lärt mig hela tiden. Det är de som är min undervisning, min lära. Det ska du inte göra, det ska du inte säga och det får du inte fråga [---] vi ska ha full respekt för dem, och vi ska inte predika för dem. Och inte döma dem. Det är de som berättar, det är inte vi som frågar ut.”

Östergren (2006) berättar att det är viktigt att visa kvinnorna respekt, då många kvinnor har negativa erfarenheter av myndigheter. Genom att låta kvinnorna i prostitution lära arbetarna vad prostitution handlar om, kan man enligt Östergren (2006) hjälpa kvinnorna mer och bättre.

En sådan människosyn som uttryckts ovan av St:a Clara Kyrka visar en antydning på att Empowerment används i deras arbete då Askheim (2007) påstår att Empowerment baseras på en positiv människosyn.

7.2.2 Samarbeten

St:a Clara Kyrka har ett nära samarbete med polisen. Att arbeta i miljöer nära kvinnor som säljer sex kan ofta innebära farliga situationer för arbetarna, och St:a Clara Kyrka menar på att det nära samarbetet med polisen har räddat medarbetarna flertalet gånger. Ytterligare ett samarbete som betyder mycket för St:a Clara Kyrka är den nya kontakten med ett hemligt boende, där fem av kvinnorna som de hjälpt från Malmskillnadsgatan nu befinner sig. Det är enligt Hjortsjö (2005) viktigt att man samarbetar för att stödja och hjälpa människor i deras problematik. På så sätt motverkar man att klienter slussas mellan organisationer utan att få den hjälp de behöver (ibid.). För att skydda kvinnorna är det viktigt att det inte kommer ut vilka samarbeten som finns. Därför säger St:a Clara Kyrka att de inte saknar något samarbete, och menar på att de redan själva har ett bra uppbyggt kontaktnät. Av den anledningen väljer St:a Clara Kyrka att arbeta i det dolda.

Prostitutionsenheten tycker att samarbeten är viktigt, men menar på att det finns svårigheter med det. Ty olika organisationer har olika tankar om vad som är viktigt och hur man ska arbeta för att bäst hjälpa klienten, och har därför valt att inte samarbeta i större utsträckning. Det som även försvårar myndigheters samarbeten är enligt Socialstyrelsen (2011) att ett samtycke krävs från den enskilde, att uppgifter om denne lämnas mellan myndigheterna då sekretess är rådande.

Det gäller också att fråga sig vad ett samarbete skulle innebära, då Prostitutionsenheten menar att många samarbeten ofta inte ger något. Idag har valet av samarbetspartner ofta en egoistisk baktanke enligt Hjortsjö (2005), då man har en tanke om att tjänster genererar gentjänster.

Idag har Prostitutionsenheten samarbete med bland annat polisen, men även psykiatrin och socialtjänsten är viktiga organisationer för dem. Genom Spiralprojektet har Prostitutionsenheten också ett nära samarbete med läkare och barnmorskor som finns placerade i samma lokaler. Hjortsjö (2005) förklarar samlokalisering som fördelaktigt för att en bra kommunikation skall finnas. Dessutom underlättar det för klienten att verksamheterna finns i samma lokal, då hjälp och stöd från olika professioner finns lättillgängligt (ibid.).

Prostitutionsenheten nämner även att samarbetet med kyrkoorganisationer kan låta fint, men att vid skarpt läge drar oftast dessa organisationer sig ur. Därför är det inte alltid lätt att samarbeta med frivilliga organisationer, och det är därför viktigt att kolla upp om de är seriösa. Prostitutionsenheten uppger att kontakter sinsemellan organisationer finns, men berättar vidare: "Vi har kontakter visst har vi det, men i praktiken vad det samarbetet handlar om, det är ju inte så mycket om personer eller klienter.". Socialstyrelsen (2011) menar att samarbeten mellan myndigheter är av mycket stor vikt, för att skapa förtroende och förståelse om att andra organisationer gör vad de kan för att hjälpa kvinnor i prostitution. Grunden i samarbeten anses vara tillit och tilltro till andras kunskap (ibid.).

7.2.3 Organisationens reflektioner kring lagen om köp av sexuella tjänster

St:a Clara Kyrka anser att lagen om köp sexuella tjänster idag är en lag av ynkelig karaktär. Vidare utvecklar de sitt svar och berättar varför det är svårt att gripa sexköpare i Sverige. De säger:

"Jo det är inte förbjudet att ha sex i Sverige. Det är inte förbjudet att köra med bil däruppe på Malmskillnadsgatan. Det är inte heller förbjudet för en tjej att hoppa in i en bil. Det är helt omöjligt. Utan då ska du som polis stå och filma det här, egentligen vara i baksätet på

bilen och se hela akten. Polisen måste veta att det är sex och överlämnande av pengar, och de ska veta att den ena är prostituerad och den andra kund.”.

Det är förbjudet att ha sex mot ersättning, vilket med andra ord är nästintill omöjligt för en polis att bevisa. Enligt SOU (2010:49) var förhoppningen med lagen att förenkla för polisen att ingripa på platser där gatuprostitution förekom. Men enligt St:a Clara Kyrka blev det inte så.

Prostitutionens problem, ligger hos politikerna själva säger St:a Clara Kyrka. Vid förklaringen om varför, så säger hon att politikerna oftast är män och dessa män är sexköpare, därför vill de inte att lagen skall arbetas om i risk för att det ska bli lättare att åka fast. St:a Clara Kyrka menar på att allting sker på männens villkor. Männen har inte enbart kontroll över kvinnan inom familjen (Gemzöe, 2002), utan de har även en social dominans över kvinnan, som enligt Radikalfeminismen visar på den ojämnlighet som finns mellan män och kvinnor (Wehlehans, 1995).

Enligt St:a Clara Kyrka hjälper lagen om köp av sexuella tjänster inte kvinnan i prostitution. Förvisso skulle kvinnan kunna anmäla sexköparen, men anmälningarna handlar oftast om svåra misshandelfall där kvinnan sällan blir trodd. I USA där båda parterna är kriminaliserade är en vanlig företeelse att kvinnan utsatt för våld inte vågar anmäla händelsen, då kvinnan inte blir behandlad rättvist eftersom att hennes handling är olaglig (Hayes-Smith & Shekarkhar, 2010).

Prostitutionsenheten syn på lagens uppkomst är att den har medfört att andelen kvinnor som säljer sex har minskat. Detta överensstämmer med vad Holmström (2008) säger, där statistik antyder på en minskning av prostitution i Sverige de senaste trettio åren. Dock tror Prostitutionsenheten inte enbart att det handlar om att lagen kom, utan att mycket av prostitutionen har förflyttats till internet. Vidare fortsätter de med att säga att lagen har hjälpt kvinnorna på så vis att samhället tydligt säger att det inte är okej att köpa sex, och vissa kvinnor får genom detta en bättre självkänsla och kan därmed säga nej. Att samhället visar sin ståndpunkt gällande prostitution är även något som SOU (2010:49) poängterar som viktigt för att visa vart Sverige står i frågan.

7.2.4 Kvinnans utsatthet i prostitution

St:a Clara Kyrka berättar att man som kvinna i prostitution är utanför hela samhällsbilden. Vidare säger de att: “Du som prostituerad kvinna har inga rättigheter [---] du är nedtryckt, och har inget människovärde.” Många kvinnor med erfarenhet av prostitution, upplever det som en stor besvikelse att ingen vågar närma sig ämnet (Socialstyrelsen, 2011). Av alla de

organisationer kvinnorna uppger sig för att ha varit i kontakt med, har ingen tagit tag dem på allvar (ibid.). Prostitutionsenheten i Stockholm säger att många inte vill eller klarar av att prata om prostitution, och därmed kan dessa kvinnor inte få den hjälp de behöver.

Socialstyrelsen (2011) belyser rädslan att bli stigmatiserad av omvärlden som något återkommande för kvinnor i prostitution, vilket medför känslor av skam och skuld och tenderar därmed till svårigheter att prata om prostitutionen. Det framkommer att stigmatiseringen är en faktor till att kvinnor internaliserar en annorlunda självuppfattning och har en dålig självkänsla (ibid.). Ytterligare konsekvenser med stigmatiseringen av kvinnor i prostitution samt de negativa attityder som råder kring prostitution i samhället resulterar i att kvinnor inte vågar testa sig mot sexuella sjukdomar lika ofta, då det finns en rädsla av att bli misstänkt och identifierad som prostituerad och därmed stigmatiserad (ibid.).

Det är kvinnor från Nigeria och Rumänien som representerar den största andelen kvinnor på Malmskillnadsgatan, enligt de båda respondenterna i Stockholm. De personer som Prostitutionsenheten dock träffar i samtal, är oftast av svenskt ursprung. Kvinnorna på Malmskillnadsgatan känner enligt St:a Clara Kyrka en konkurrens till yngre kvinnor som rör sig i området. St:a Clara Kyrka påstår att detta kommer sig av den anledningen att de köpande männen föredrar unga tjejer. Männens makt och önskan är styrande och kvinnorna förtrycks till mannens önskan (Gemzöe, 2002). Därför säger St:a Clara Kyrka att kvinnorna i prostitution ofta är snabba med att informera om det rör sig minderåriga i området. Indirekt är det positivt, då polisen kan hjälpa dessa unga tjejer, även om det egentligen inte är kvinnornas tankar med avslöjandet säger St:a Clara Kyrka.

Att göra det arbete som St:a Clara Kyrka gör, innebär att det ständigt finns en hotbild. De berättar att de har blivit hotade med både pistol och kniv av irriterade hallickar som tycker att de lägger sig i för mycket. Radikalfeminismen menar att mäns makt över kvinnor ofta kommer till uttryck i våld eller hot om våld för att hålla kvinnan under kontroll (Gemzöe, 2002).

St:a Clara Kyrka återkommer ofta till den makt och kontroll hallickarna har över kvinnor i prostitution. Vidare försätter de att berätta att under en kväll förväntas kvinnorna tjäna ihop mellan 6.000-10.000 kronor. Ofta är dessa kvinnor enligt hallickarna skyldiga dem pengar för att de påstått sig ordnat ett arbete till kvinnan. Denna summa förväntas kvinnorna betala tillbaka enligt Socialstyrelsen (2011). Vidare berättar de (ibid.) att skulden växer, då hallicken även menar på att kvinnan skall betala för exempelvis boende, mat och hygienartiklar. Gör inte kvinnan det, hotar hallicken med att skada kvinnan själv, eller hennes familj (ibid.). Här kan en koppling till Radikalfeminismen göras, då hallicken försöker kontrollera kvinnan genom att använda sig utav våld och hot (Gemzöe, 2002).

En anledning till att män köper sex är enligt Siring (2008) att de har förlorat sin könsmakt till följd av att män och kvinnor blir mer jämställda. Vidare förklarar hon (Siring, 2008) att en del män inte klarar av att acceptera förändringar utan håller fast vid gamla traditioner om mäns överordning över kvinnor. Vad som även framkommer är att en del män köper sexuella tjänster då de lever med en dominant kvinna, och inte upplever att de har den makt de vill ha (ibid.). Radikalfeminismens teori om att män är i behov av att känna makt över kvinnor styrker detta påstående (Payne, 2002).

7.2.5 Kommunal organisation & Frivillig organisation

Enligt Prostitutionsenheten i Stockholm är den största skillnaden mellan en kommunal och en frivillig organisation att den kommunala inte kan göra vad de vill:

“Vi är ju en politiskt styrd organisation och vi kan inte göra hursomhelst, men så är det ju. Vi har dokumentationsskyldighet och såna saker [---] vilket inte en frivillig verksamhet har.”.

St:a Clara Kyrka berättar att de tycker att Prostitutionsenheten gör ett väldigt bra arbete under kontorstid på vardagar. De påpekar att Prostitutionsenheten mer arbetar med att erbjuda undersökningar och mediciner, vilket skiljer deras arbete åt. St:a Clara Kyrka säger även att de nästan aldrig ser Prostitutionsenheten ute bland kvinnorna på Malmskillnadsgatan, och att de snarare delar ut papper för att marknadsföra sig än att röra sig bland kvinnorna. Samarbeten är oftast svårt berättar Hjortsjö (2005) och menar att svårigheterna delvis ligger okunskap och fördomar, och kan ofta leda till konflikter.

7.2.6 Respondenternas utopi gällande stöd och skydd för kvinnan i prostitution

Prostitutionsenhetens utopi är att ha bättre och fler samarbeten. Både med psykiatrin, men även exempelvis med arbetsförmedlingen för att då kunna hjälpa dessa kvinnor ut i arbetslivet. Socialstyrelsen (2011) beskriver vikten av samarbeten mellan olika myndigheter som mycket viktig, och skriver samtidigt att det är viktigt att göra en helhetsbedömning av individens behov och vilka adekvata insatser som behövs. Om inte en helhetsbedömning görs finns risken att de sexuella tjänsternas problematik förbises, då man istället riktar in sig på en annan rådande problematik (ibid.), som exempelvis droger. Behovet av flera insatser parallellt kan finnas, vilket förutsätter samarbete mellan socialtjänst, sjukvård, missbruksvård och arbetsförmedling (ibid.). Prostitutionsenheten uttrycker ett flertal gånger en önskan om ett sådant samarbete. Holmström (2008) hävdar likväl att prostitution är en dold verksamhet och att det medför svårigheter att undersöka företeelsen. Prostitutionsenheten anser att då

prostitution är en dold brottslighet är det en viktig del att fler professionella är öppna kring prostitution och vågar prata om det. De säger:

“Professionella kunde vara mer öppna kring dem här frågorna och ta upp det på ett naturligt sätt. Ställa frågor som har du haft sex mot ersättning till exempel, är en fråga som borde ställas på alla ungdomsmottagningar [---] men att prata omkring det här(prostitution), det är så himla laddat då.”

Att prata om prostitution uttrycks även i Socialstyrelsen (2011) som något svårt att tala om i vårt samhälle, och uppfattas ofta som tabubelagt.

St:a Clara Kyrka anser att det vore bra att göra som de flesta staterna i USA har gjort, och kriminalisera säljandet av sexuella tjänster i Sverige. Utöver tycker de att bötesbeloppet ska vara mycket högre, och inte som det är idag då man enkelt betalar böterna. Motiveringen till kriminaliserandet av båda parterna i USA är enligt Hayes-Smith & Shekarkhar (2010) att skydda en redan mycket utsatt målgrupp från våld och hot. Emellertid menar St:a Clara Kyrka att det krävs att samhället tar ett socialt ansvar och tar hand om kvinnan med erfarenhet av prostitution om detta ska fungera. Vidare säger St:a Clara Kyrka att kvinnan bör utbildas för att kunna få tillbaka makten över sitt liv, vilket kan kopplas till Empowerment. D. Kristof & WuDunn (2011) säger att utbildning är en början på kvinnans frigörelse från undergivenhet. Det är även enligt St:a Clara Kyrka viktigt för kvinnan att känna sig värdefull samt att från organisationens sida uppmuntra kvinnan till att klara sig själv. Utifrån Askheims (2007) skrivelse om Empowerment, är St:a Clara Kyrkans ord en del av kärnan i teorin då han (ibid.) menar att makt, styrka och kraft är begrepp som människor behöver uppleva att de har för att kunna leva ett värdigt liv. St:a Clara Kyrka är medveten om att det är en mycket lång process för kvinnor att ta sig ur prostitution, men har själva fått ta del av kvinnor som lyckats lämna prostitutionen och som idag lever ett lyckligt liv.

St:a Clara Kyrka pratar om att många av kvinnorna med erfarenhet av prostitution går på droger. Att använda droger för en kvinna i prostitution är ofta en överlevnadsfunktion för att klara av att utföra sexuella tjänster (Socialstyrelsen, 2011). Därför önskar St:a Clara Kyrka att samhället skulle kunna hjälpa dem till någon form av avgiftning. Utöver detta tycker St:a Clara Kyrka att polisen borde börja arbeta mer civilt, för att inte skrämja bort både säljare och köpare av sexuella tjänster samt hallickar.

8. Sammanfattning

Denna studie syftar till att undersöka vilket stöd och skydd som organisationer i Göteborg och Stockholm erbjuder kvinnor i prostitution idag. Efter avslutande analys kan vi se att arbetet skiljer sig åt, och att alla organisationers insatser är välbehövliga för att stödja och skydda kvinnor med erfarenhet av prostitution.

De hjälpinsatser som Göteborg och Stockholm från den kommunala sidan erbjuder kvinnan i prostitution idag, är i huvudsak bearbetande samtal. De kommunala organisationerna pratar mycket om vikten att stödja och hjälpa kvinnan med sina upplevelser, genom att bedriva behandlingssamtal. Prostitutionsgruppen och Prostitutionsenheten utför även uppsökande arbete genom att ge emotionellt stöd och praktisk hjälp till kvinnan. Dock är det i större utsträckning de frivilliga organisationerna som satsar på ett uppsökande arbete. De frivilliga organisationerna i Göteborg och i Stockholm påpekar vikten i att finnas till för kvinnan i prostitutionsområdet. Att röra sig bland dem och att se deras behov och vardag här och nu, är återkommande faktorer som motiverar de frivilliga organisationerna till fortsatt arbete. Att arbeta kommunalt alternativt frivilligt, har under analysen framkommit som att det ger olika möjligheter till att arbeta för kvinnor i prostitution. Alla fyra organisationerna är överrens om att det som är mest utmärkande är att frivilliga organisationer är mer fria att utforma arbetsinsatserna som de själva önskar.

Vad som kan konstateras i frågan rörande samarbeten, är att våra fyra informanter anser att det är av stor vikt att samarbeta både för klienter och organisationer, men att det i verkligheten inte sker påfallande många samarbeten mellan organisationerna. En av anledningarna till att samarbeten inte sker i någon större utsträckning är för att samarbeten innebär en del svårigheter menar respondenterna.

Sveriges lagstiftning om köp av sexuella tjänster är en viktig del i att stödja och skydda kvinnor i prostitution, och har som tanke att hjälpa den utsatta parten i sexuella tjänster. Dock svarar alla våra respondenter att lagen inte gör någon större skillnad och det behövs mer för att stödja kvinnor i prostitution, då livet för en kvinna i prostitution består av olika former av utsatthet. Det är vanligt med en tillvaro av hot, maktlöshet och våld som tas i uttryck både i fysisk och psykisk misshandel. Även utanförskap från samhället är något som kvinnan med erfarenhet av prostitution upplever dagligen. Därför är alla organisationer överrens om att det idag görs alldeles för lite för kvinnor i prostitution.

9. Slutdiskussion

Ämnet prostitution är som tidigare nämnt ett ämne som berör, och än mer nu efter avslutad analys. Det är frustrerande att se att det inte finns mycket till stöd och skydd att erbjuda denna målgrupp.

Vi har efter vår analys fått en bättre bild av vad som idag görs för kvinnor med erfarenhet av prostitution. Vi kan se att alla respondenter är oerhört viktiga för kvinnor i prostitution, om än på olika sätt. De kommunala organisationerna upplever vi mer arbetar med kvinnor som är på väg ut ur prostitution. De har mycket verktyg för att skapa kontakter med andra myndigheter, och arbetar enligt oss utifrån teorin Empowerment för att hjälpa kvinnorna att bearbeta sina upplevelser för att åstadkomma en förändring i sitt liv. De kommunala verksamheterna arbetar även med uppsökande arbete och är då ute under vardagskvällar. Vi har funderat över val av dag, och vi tycker att det är värt att fundera över varför de inte valt en kväll under helgen istället. Vi vet att prostitution sker alla dagar och att köp av sexuella tjänster även är vanligt under lunchtid. Men brottsligheten sker trots allt enligt oss och St:a Clara Kyrka mer under kvällar och nätter på helger. Detta får oss att ifrågasätta om de kommunala verksamheternas val verkligen är baserat på kvinnans behov av stöd och hjälpinsatser.

De frivilliga organisationerna anser vi arbetar mer utifrån ett omsorgsperspektiv, snarare än utifrån ett behandlande perspektiv. Vi upplever att de frivilliga organisationerna ser kvinnan i prostitution utifrån sin situation här och nu, och vilket stöd som bör prioriteras.

Att finna information om stöd och skydd för kvinnan i prostitution ledde in oss på lagstiftningen både på en nationell och internationell sökning. Det fick oss att förstå att lagen har en central roll för kvinnor i prostitution, och därmed fick det oss till att undersöka lagens betydelse och effekter ytterligare. De enda positiva lagen medfört för kvinnan i prostitution är enligt de kommunala organisationerna i Göteborg och Stockholm, att kvinnan kan hota mannen med att det han gör är olagligt, samt att lagen kan innebära en bättre självkänsla för kvinnan och att hon därmed kan säga nej när mannen vill köpa sexuella tjänster av henne. Vi ifrågasätter hur många av kvinnorna med erfarenhet av prostitution som i verkligheten använder sig av lagen på detta sätt. Många av de kvinnor som befinner sig i prostitution befinner sig även i en ekonomisk beroendeställning, då pengar måste inskaffas antingen till hallicken eller av personliga skäl. I en sådan beroendeställning har vi svårt att tro att en kvinna skulle säga nej baserat på ett sådant argument.

Sexköp i Sverige har enligt vår studie minskat de senaste trettio åren, och detta förs ofta som ett argument för det positiva med lagens uppkomst. Lagen kom år 1999, vilket innebär att minskningen av köp av sexuella tjänster, påbörjades långt innan dess instiftande. Åsikterna

går idag emot varandra, då vissa hävdar att sexköpen har ökat samtidigt som vår studie visar att klimatet blivit råare och tuffare. I USA där lagen även kriminaliserar den säljande parten, har vi förstått att situationen för kvinnan i prostitution ändock inte är bättre. Snarare tror vi att vikten ligger på att utöka hjälpinsatser och skyddsnet för dessa kvinnor. Sanktionerna för kvinnan som säljer sexuella tjänster skall inte bli fängelse eller böter, utan kriminaliserandet skall underlätta ingripandet i prostitutionen. Lagen är viktig, men behöver utvecklas för att stödja och skydda kvinnan i prostitution.

En viktig del i arbetet mot prostitution är att det måste talas mer om dess innebörd och vilka konsekvenser det får för involverade individer. Det är viktigt att bedriva ett arbete kring befolkningens attityder och informera och skapa opinion gällande ämnet, och vi tycker att man så tidigt som möjligt skall börja prata om ämnet. Genom att gå ut bland ungdomar på skolor kan man förebygga nonchalanta och accepterande attityder gentemot prostitution. Det är även viktigt att vi försöker prata mer öppet om prostitution och inte låta det fortsätta vara ett tabubelagt ämne. Till och med under en utbildning som socionomprogrammet, har man som vi tidigare nämnt inte tagit upp ämnet, trots att det är en målgrupp som socionomer via sitt arbete, kommer att komma i kontakt med. I och med studien har vi förstått att prostitution är vanligare än vad man tror, och därför måste vi en gång för alla börja ta det på allvar.

Att samarbeta är viktigt och är även något som uppmanas i Sveriges lagstiftning. Vi upplever det som tragiskt att trots fåtalet organisationer som arbetar med inriktning mot prostitution i Sverige, utnyttjas inte dessa organisationers kunskap och erfarenheter. Vi tycker precis som våra respondenter, att samarbeten är oerhört viktigt. Vi förstår att de fyra organisationerna gör sitt yttersta för att hjälpa kvinnor i prostitution, men vi har svårt att förstå att man inte för kvinnornas skull försöker utnyttja samarbetets positiva effekter. Vi har förstått att det finns en okunskap kring varandras arbete, som gör att man avstår från att inleda samarbeten. Vi vet att samarbeten tar tid och att det kräver engagemang, men trots alla jobbiga ting, medför samarbeten otroligt mycket mer för den målgrupp de jobbar för. I slutändan måste det vara det som betyder något.

När man talar om prostitution är makt en central aspekt. När vi påbörjade denna studie lade vi inte mycket fokus på just ordet makt. Men under studiens gång har vi förstått att mycket kring prostitution bygger på detta fenomen. Många män anser sig ha rätten till att via sin makt köpa kvinnor för att stilla sin sexuella drift. Idag är det även vanligt att män (hallickar) anser sig ha rätten att äga en kvinna för av egoistiska skäl skaffa sig ett större ekonomiskt kapital. I ett jämställt samhälle som Sverige, finner vi det oacceptabelt att man anser sig ha rätten att utnyttja och kontrollera en medmänniska.

Att som kvinna sälja sex är idag inte olagligt i Sverige, trots detta stigmatiseras kvinnan för

sin handling. Att köpa sex är den handling som är kriminell, men utifrån samhällets syn anses deras handling mer accepterad trots lagbrytandet. Stigmatiseringen som kvinnan i prostitution upplever, måste också uppmärksammas, och samhället bör ha bättre stödinsatser till sitt förfogande för denna målgrupp.

Avslutningsvis vill vi återigen belysa att kvinnor i prostitution är en utsatt målgrupp där de behov som finns är betydligt större än de insatser som idag kan erbjudas i vårt land. Vi kan se att de organisationer vars arbete som vi fått tagit del av, har kommit en bra bit på vägen i tanke om att stödja och skydda kvinnor i prostitution. Men för att kunna hjälpa kvinnor i prostitution ytterligare, krävs det att fler organisationer tar initiativet till att arbeta för denna målgrupp.

I vår studie hade vi ej möjligheten att intervjua Domkyrkan i Göteborg på grund av att de i dagsläget inte hade tid. Vi anser att Domkyrkan skulle gynna vår studie då den, likaså St:a Clara kyrka i Stockholm, är en stor kyrka som bedriver ett aktivt frivilligt arbete mot gatuprostitution. Detta är något som skulle kunna användas i framtida forskning.

10. Litteraturförteckning

Askheim, O. P. (2007): Empowerment - olika infallsvinklar. I Askheim, Ole Petter & Starrin, Bengt (2007): *Empowerment, I teori och Praktik*. Malmö: Gleerups Utbildning AB

Bryman, A. (2011): Samhällsvetenskapliga metoder. Malmö: Liber.

Ekman Ekis, K. (2010): *Varat och varan Prostitution, surrogatmödraskap och den delande människan*. Stockholm: Leopard förlag

Hjortsjö, M. (2005): *Med samarbete i sikte. Om samordnade insatser och samlokaliserade familjecentraler*. Lund: Lunds universitet, Socialhögskolan

Kvale, S. & Brinkman S. (2009): *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur

Payne, M. (2002): *Modern teoribildning i socialt arbete*. Stockholm: Natur och kultur

Porter, J. Bonilla L. (2000): "Drug use, HIV, and the ecology of street prostitution". I Ronald Weitzer (2000) *Sex for sale: Prostitution, pornography, and the sex industry*. New York: London : Routledge, 2000

Thompson, D. (2001): *Radical feminism today*. London: SAGE Publications Ltd

Thomassen, M. (2007): *Vetenskap, kunskap och praxis: introduktion till vetenskapsfilosofi*. Malmö: Gleerups Utbildning.

Whelehan, I. (1995): *Modern Feminist Thought From the second wave to post-feminism*. Edinburgh: University Press Ltd

WuDunn, S & Kristof, N. D. (2011): *Halva himlen: att skapa möjligheter för världens förtryckta kvinnor*. Göteborg: Daidalos

Östergren, P. (2010): *Porr, horor och feminister*. Stockholm: Dejavu Publicerings AB

Internetsidor

Hayes - Smith, R. Shekarkhar, Z. (2010) "Why is prostitution criminalized? An alternative viewpoint on the construction of sex work." Contemporary justice review 13. 1p. 43-55.
<<http://www.tandfonline.com.ezproxy.ub.gu.se/doi/pdf/10.1080/10282580903549201>>
(2012-11-13)

Holmström, C. (2008) "Prostitution och människohandel för sexuella ändamål i Sverige: Omfattning, förekomst och kunskapsproduktion." I Holmström, Charlotta & Skilbrei, May-

- Len (2008) "Prostitution i Norden forskningsrapport."
<<http://www.norden.org/da/publikationer/publikationer/2008-604/>> (2012-11-6)
- Holmström, C. & Skilbrei, M-L (2008) "Nordiska prostitutionsmarknader i förändring: En inledning." I Holmström, Charlotta & Skilbrei, May-Len (2008) "Prostitution i Norden forskningsrapport." <<http://www.norden.org/da/publikationer/publikationer/2008-604/>> (2012-11-6)
- Nationalencycledin (NE) "Hallick" <<http://www.ne.se/lang/hallick>> (2012-11-1)
- Nationalencycledin (NE) "Innehållsanalys" <<http://www.ne.se/lang/innehallsanalys>> (2012-11-15)
- Nationalencycledin (NE) "Trafficking" <<http://www.ne.se/lang/trafficking>> (2012-11-1)
- Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige (ROKS) (2012) "Dags att ta sexköpslagen vidare i Sverige och världen". <<http://www.roks.se/nyheter/2012-09-27/dags-att-ta-sexkopslagen-vidare-i-sverige-och-varlden>> (2012-10-31).
- Siring, A. (2008) "Sexhandel, sexköpslagstiftning och myndighetsförståelse. Ett svenskt exempel" I Holmström, Charlotta & Skilbrei, May-Len (2008) "Prostitution i Norden forskningsrapport" <<http://www.norden.org/da/publikationer/publikationer/2008-604/>> (2012-11-6)
- Socialstyrelsen (2008): "Interventioner mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål. En systematisk kartläggning med kompletterande intervjuer av svenska insatser" <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/8647/2008-112-4_20081124.pdf> (2012-11-7)
- Socialstyrelsen (2011) "Sex mot ersättning -utbildningsmaterial om stöd och hjälp till vuxna. Personer som säljer sex, Personer utsatta för människohandel för sexuella ändamål" <<http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/18254/2011-3-6.pdf>> (2012-11-07)
- Statens Offentliga Utredningar, 2010:49, Förbud mot köp av sexuell tjänst. En utvärdering 1999-2008. Stockholm: Regeringskansliet <<http://www.government.se/content/1/c6/14/91/42/ed1c91ad.pdf>> (2012-11-5)

Wettre, K. Dagens Nyheter (2009) “En stor ökning av kvinnor som säljer sex på gatan”
<<http://www.dn.se/nyheter/sverige/stor-okning-av-kvinnor-som-saljer-sex-pa-gatan>> (2012-10-31).

11. Bilagor

11.1 Bilaga 1-Intervjuguide

Inledning

- Skulle du kortfattat kunna beskriva vilka arbetsuppgifter du har, samt hur länge du har jobbat här?
- Vilken utbildning har du?
- Hur kom det sig att du valde att arbeta med frågor som rör prostitution?
- Vad betyder ordet prostitution för dig?
- Beskriv kortfattat vilka hjälp och stödåtgärder ni har till ert förfogande i förhållande till prostituerade kvinnor.

Göteborg och Stockholm

- Vad utmärker just ert arbete mot prostitution?
- Tror du att det finns en skillnad mellan hur en liknande organisation i Göteborg/Stockholm jobbar med prostitutionsfrågan?
- Med tanke på stadens läge vilka länder kommer majoriteten kvinnor ifrån? Arbetar ni med det landet ifråga för att motverka trafficking?
- Hur försöker ni nå fram, hjälpa och stötta kvinnor på strippklubbar/porrklubbar?

Samarbete

- Vilka andra organisationer samarbetar ni med?
- Sker det något samarbete mellan städerna?
- Hur ser ni på dessa samarbeten?
- Vilka fördelar och styrkor finns det med ett utvecklat samarbete?
- Vilka faktorer kan förhindra ett samarbete, vad görs för att kringgå detta?

Frivillig organisation & Kommunal Organisation

- Hur ser du på ert arbete för att hjälpa och stödja kvinnor i prostitution jämfört med en frivillig/kommunal organisation?
- Finns det ett medvetet val med vilka samarbetspartners man väljer, (ex religiös)?
- Har ni någon form av möte i syfte att dela varandras erfarenheter organisationer emellan?

Sexköpslagen

- Vilket skydd tror du sexköpslagen innebär för kvinnan? Hur skyddar den dem som är i prostitution här och nu?
- Har sexköpslagen hjälpt er i arbetet med att hjälpa och stödja kvinnorna?
- Tror ni att det har blivit någon skillnad för kvinnornas situation när lagen kom? Vilken?
- Sexköp på internet ökar, hur arbetar ni med detta för att skydda och stödja kvinnorna?

Avslutning

- Om du fritt fick välja hur skulle du vilja jobba för att skydda och stödja prostituerade kvinnor?
- Är det något du vill tillägga innan vi avslutar?